

pa marsikdo pozabi. In vendar, kako je potrebna ta zaloga, nam priča to, da kmetič, če tudi ima le malo posestvo, vendar le potrebuje denarja, ako hoče svoje polje obdelovati. Kdor hoče, da mu zemlja rodi in živeža daje, mora tudi njej živeža dajati, jo rediti — obdelovati; in ravno pridno obdelovanje zemlje je to, kar zemlji moč daje. Plitvo obdelovanje zemlje daje tudi le plitvo merico žita. Videl sem tudi v naših deželah, kako plitvo se orje, marsikterega sem hotel podučiti, naj orje globočeje; al namesti da bi bil ubogal, odgovoril mi je: „to zna drugod prav biti, kjer ste vi bili; tukaj pri nas pa ne; spodej je mrtva zemlja; ta ne rodi; pri nas ne smemo globoko orati.“ Na moje vprašanje dalje: ali to po skušnjah trdijo, ali so kdaj globočeje orali? — pa so omolknili, in iz tega sem videl, da le tisto godejo, kakor so jo godli njih nepodučeni stari očetje takrat, ko so prvič plug zasadili v zemljo.

Začnimo, dragi kmetje, tudi mi umno kmetovati, kakor nas učijo slavni možje, ki kmetijstvo olikavajo; zvesto in hvaležno posnemajmo, kar so drugod za dobro spoznali, saj nam bo potem mogoče, na enem oralu, dvakrat in trikrat več nažeti!

(Dalje prihodnjič.)

Asekuracija zoper škodo ognja v Gradcu.

V letošnjem velikem zboru 14. sušca je ta družba sklenila, da vprihodnje vsak zavarovanec po tarifi njemu odločeno plačilo v dveh obrokih (brištih) plačuje. „Tagespost“ in „Volkswirth“ grajata to novo naredbo, ker je daljnim zavarovancem sitno, dvakrat hoditi v mesto, in ker po novi vredbi so dvakrat v nevarnosti, da pozabijo plačilo. — Ali se asekuracija po takem zopet vrne v svojo prejšnjo navado, ne vemo.

Gospodarska skušnja.

* Ako plesnôba žuga kislo zelje pokvariti — naj se čez-nj počasi vlije maslic žganja, kolikokrat se zelje iz kadí jemlje. Večidel je 4krat dosti, ako se tako stori.

Národne stvari.

Nekoliko sklepov

na predzgodovinsko omiko slovanskih narodov v obče, in slovenskega naroda posebej,

povzetih iz primerjanja njihovih jezikov.

Posnel po F. E. Vocel-novem sestavku „O vzdelenosti Slovanského národu v prvotnih sidlech jeho“ prof. J. Majciger.

(Dalje.)

2. Živinoreja in čbelarstvo.

Poznali in imeli so Slovani že v dôbi skupnega svojega življenja vse domače živali, kar potrjujejo vseslovanska poimenovanja: junec, vol, buvol, ovca, koza, kozel, konj, kobilica, gos, utva, golob, krava, svinja, tele itd.; besede: volna (vlna, vuna, welna), mleko, maslo, so vsem Slovanom občne. Da so se poleg živinoreje tudi že z čbelarstvom pečali, pričajo besede se na to nanašajoče: staroslov. bčela, slov. bučela iz korenike buk = bučati; česk. včela, srb. pčela, rusk. pčela, polsk. pszczoła itd. Tudi beseda „med“ je vsem Slovanom občna: staroslov. med, slov. med, česk. med, srbskohrv. mēd, poljsk. miód, luž. mjed; ravno tako „vosk“, staroslov. vosk, srbskohrv. vosak, rusk. vosk, poljsk. wosk, luž. wósk.

Dalje úl, ulnjak, bučelnjak, česk. včelník, srbskohrv. pčelinjak itd.

Brez dvombe so Slovani poleg voska tudi loj za razsvetljavo potrebovali, kajti beseda loj se nahaja v vseh slovanskih jezikih. Tudi beseda „sveča“, česk. svíčka, rusk. свѣча, srbskohrv. svēča, poljsk. swięca, in svečnik, česk. svícen, rusk. свѣчник, poljsk. swiecznik, luž. swječnik, srbskohrv. svēčnjak je občeslovanska.

3. Vinoreja in sadjereja.

Beseda „vino“ sicer lastnina vseh indoevropskih ljudstev, toraj prinesena iz indoevropske pradomovine, je vsem Slovanom še dan današnji občna. Staroslov. vino, slov. vino, rusk. vino, poljsk. wino, česk. vino, srbskohrv. vino, luž. wino. Imeli so pa že tudi v svoji slovanski pradomovini: „vinograde“, čemur so priče besede: staroslov. vinograd, slov. vinograd, česk. vinohrad, srbskohrv. vinograd, poljsk. winograd, winnica, rusk. vinogradnik. Beseda „ovoce“ = sadje = Obst je več slovanskim jezikom lastna. Tako česk. ovoce, rusk. obošč, poljsk. owoc, srbskohrv. voče, staroslov. ovošt in ovoštije, bolg. ovošte; slovenščina današnja je to izgubila. Izmed sadovnih dreves so imeli Slovani: jablan, kajti glasi se v vseh jezikih skoraj jednako: slov. jablan, česk. jablan, rusk. jablanja, jablako, poljsk. jablan', jablko, srbskohrv. jablan, jabuka; dalje: „gruško“: starosl. gruša, slov. gruška in hruška, česk. hruše, poljsk. gruszka, rusk. gruša, srbskohrv. hruška, kruška, luž. krušna; tudi „višnjo“ so poznali. V staroslovenščini se sicer le nahaja prilog „višnjav“ = colorem cerasi aproniani habens. Slov. višnja, česk. višne, rusk. višnja, poljsk. wiśnia, luž. wišen. Poznali so „črešnjo“, kajti znano je ime vsem, dalje slivo. Slov. sliva, srbskohrv. sliva, česk. sliva, česk. sliva, poljsk. śliva, rusk. sliva, luž. slówka; ravno tako: oreh, staroslov. orah, slov. oreh, rusk. орѣх, poljsk. orzech, česk. ořech, srbskohrv. orah itd.

4. Žita.

Slovani so od starodavnih časov poljane žita polne ljubili. Nahajamo toraj že v vseslovanski dôbi skupno poimenovanje različnih žit. Pred drugimi beseda „žito.“ Slov. žito, staroslov. žito, česk. žito, poljsk. żyto, rusk. žito, srbskohrv. žito, luž. žito. Pomenja pa ta beseda deloma „rž“ = Roggen, deloma Getreide sploh. Izpeljana je iz korenike živ, kakor latinski victus iz viv. Druga je pšenica = triticum. Staroslov. pšenica, slov. pšenica, česk. pšenice, poljsk. pszenica, rusk. пшеница, luž. pšenica; staroslov. jenčmy ali jenčmen, slov. ječmen, srbskohrv. ječam, pa tudi jačmen, rusk. ячмен, poljsk. jeczmiem, luž. ječmen; staroslov. oves, slov. oves, bolg. oves, lit. aviža, let. ausas, česk. oves, poljsk. owies, rusk. oves, srbskohrv. ovas; staroslov. grah; slov. grah, česk. brach, rusk. горох, poljsk. groch, luž. hróch, srbskohrv. grah. Beseda „mak“ se nahaja v vseh jezikih slovanskih.

5. Veda in umetnost.

Da so Slovani že v starodavni paganski dôbi se lastnega pisma posluževali, je reč sama na sebi umevna, ako je ne bi bili dokazali moži učeni kakor Rakoviecki (v Pravde ruské), Šafařík (Geschichte der slavischen Sprache), Hattala (Zvukoslovi) in drugi. Tudi srečamo besedo „pisati“ v vseh slovanskih jezikih. Tako starosl. pisati, slov. pisati, česk. psati, rusk. писать, srbskohrv. pisati, poljsk. pisać, luž. pisać. Ravno